

**БЪЛГАРСКА АСОЦИАЦИЯ НА ПРОФЕСИОНАЛИСТИТЕ
ПО ЗДРАВНИ ГРИЖИ /Б А П З Г/
BULGARIAN ASSOCIATION OF HEALTH PROFESSIONALS
IN NURSING /B A H P N/**

**Предложения на Българска асоциация на професионалистите по здравни грижи /
БАПЗГ / за изменения и допълнения към проект на Медицински стандарт
„Гастроентерология“**

§1. В точка А. В изречението «Целта на специалността е...след думите лечение, да се добави «здравни грижи».

§2. В т. Ж. «Изисквания за осъществяването на дейности в областта на гастроентерологията в лечебни заведения за специализирана извънболнична медицинска помощ.» да се добави нова т. 1.5. с текст: «Медицинските сестри, работещи в лечебното заведение трябва да са включени в програмата за продължаващо професионално обучение и да имат придобита допълнителна квалификация в областта на здравните грижи за болни с гастроентерологични заболявания.»

§3. Сегашна т. 1.5. да стане 1.6.

§4. В т. «Нива на компетентност.», т. 1.2. след думата «лечение» да се допълни «и здравни грижи».

§5. 1. В т. «Нива на компетентност. I ниво на компетентност (клиника/отделение по вътрешни болести):

§6. Сегашна т. 1.5. да стане 1.6. и да се създаде нова т. 1.5. с текст: «Поне половината от медицинските сестри, назначени в структурата гастроентерология е необходимо да имат второ квалификационно ниво – първи сертификат, при въведена квалификационна рамка за професионално развитие на медицинските сестри, акушерките и асоциираните медицински специалисти, състояща се от квалификационни нива.»

§7. Към т. 2. «II ниво на компетентност (клиника/отделение по гастроентерология; клиника/отделение по вътрешни болести II или III ниво):» да се добави нова т. 2.1.3. с текст: «От работещите в структурата медицински сестри минимум две са с професионален опит и допълнителна квалификация за участие при извършване на интервенционална гастроинтестинална ендоскопия.»

**БЪЛГАРСКА АСОЦИАЦИЯ НА ПРОФЕСИОНАЛИСТИТЕ
ПО ЗДРАВНИ ГРИЖИ /Б А П З Г/
BULGARIAN ASSOCIATION OF HEALTH PROFESSIONALS
IN NURSING /B A H P N/**

---

§8. Към т. 2.5. След думите «диагностика, лечение» да се добави «и здравни грижи на пациенти с...»

§9 Сегашна т. 2.5.10 да стане 2.5.11. и да се добави нова т. 2.5.10 с текст: „Здравни грижи, включващи самостоятелни дейности и дейности по назначение на лекар: изготвяне на индивидуален план за грижи; наблюдение и регистриране на соматични показатели, общо състояние и външен вид; провеждане на лекарствена терапия, здравно обучение и възпитание на пациентите и техните семейства за правилен хранителен и двигателен режим; специални дейности и грижи за пациенти с гастроентерологични заболявания.“

§10. т. 3.1. да се измени така:

3.1. Минимален брой специалисти:

3.1.1. Лекари:

§11. Да се добави нова т. 3.1.2. с текст: «Броят на медицинските сестри се определя от броя и тежестта на състоянието на пациентите и възможността за осигуряване на непрекъснати качествени здравни грижи в рамките на 24 часа по методика на БАПЗГ за изчисляване на нуждите от здравни грижи.»

§12. Да се добави нова т. 3.1.3.1. с текст: «Поне половината от медицинските сестри, назначени в отделението/клиниката по гастроентерология са с второ квалификационно ниво – първи сертификат, при въведена квалификационна рамка за професионално развитие на медицинските сестри, акушерките и асоциираните медицински специалисти, състояща се от квалификационни нива. Една трета от медицинските сестри в структурата са с професионален опит и допълнителна квалификация за участие при извършване на специфични изследвания и манипулации в областта на гастроентерологията.»

§13. В т. И. «Човешки ресурси в клиника/отделение по гастроентерология в лечебно заведение за болнична медицинска помощ.» Т.5.1. да се измени така: «Старшата медицинска сестра е с образователно-квалификационна степен „бакалавър” или „магистър” по специалност „Управление на здравните грижи”.

§14. Да се създаде нова т. 5.1.1. с текст: „Старшата медицинска сестра провежда дейности по: организиране, ръководство и контрол на здравните грижи в

**БЪЛГАРСКА АСОЦИАЦИЯ НА ПРОФЕСИОНАЛИСТИТЕ
ПО ЗДРАВНИ ГРИЖИ /Б А П З Г/
BULGARIAN ASSOCIATION OF HEALTH PROFESSIONALS
IN NURSING /B A H P N/**

клиниката/отделението; подбор, назначаване, обучение и развитие на сестринския и помощния персонал; изписване, получаване и контрол на изразходването на медикаменти и консумативи; изработване на работни графици и контрол за спазването; контрол на хигиенното състояние на клиниката/отделението; контрол за спазване на правилника за вътрешния ред на клиниката/отделението; контрол за спазване правилата за професионална етика, промоция, превенция и профилактика на гастроентерологични заболявания; обучение на медицински сестри, студенти, пациенти и техните семейства и помощен персонал; разработване на проекти и научни изследвания в областта на здравните грижи”

§15. Точка 5.2. да се измени така: «Броят на медицинските сестри се определя от обема на здравните грижи за пациентите в клиниката/отделението и възможността за осигуряване на непрекъснати качествени здравни грижи в рамките на 24 часа по методика на БАПЗГ за изчисляване на нуждите от персонал.»

§16. Да се създаде нова т. 5.2.1. с текст: «Медицинската сестра в клиника/отделение по гастроентерология извършва дейности по назначение на лекар или самостоятелно, съгласно Наредба №1/08.02.2011 г. на МЗ: извършва специални сестрински грижи при пациенти с гастроентерологични заболявания; изработва план за грижи на пациентите на база на оценка на състоянието, явни и потенциални рискове за пациента; извършва предписаните от лекуващия лекар назначения; притежава компетентност да проследява и оценява състоянието на болните; наблюдава и регистрира соматични показатели (пулсова честота, температура, честота на дишането, диуреза, специфични показатели), сигнализира лекар при отклонение от нормата; работи правилно с медицинската документация; работи правилно, дезинфекцира и съхранява специфичната медицинска апаратура; обучава пациента; спазва правилата за професионална етика и добра практика по здравни грижи.»

**БЪЛГАРСКА АСОЦИАЦИЯ НА ПРОФЕСИОНАЛИСТИТЕ
ПО ЗДРАВНИ ГРИЖИ /Б А П З Г/
BULGARIAN ASSOCIATION OF HEALTH PROFESSIONALS
IN NURSING /B A H P N/**

МОТИВИ

към Предложения на Българска асоциация на професионалистите по здравни грижи /БАПЗГ / за изменения и допълнения към проект на Медицински стандарт "Гастроентерология"

С предложенията, касаещи броя на специалистите по здравни грижи и дейностите, които те извършват се цели осигуряването на непрекъснати качествени здравни грижи във всички структури на системата на здравеопазването – извънболнична и болнична медицинска помощ и се гарантира сигурността и безопасността за пациента.

Предложенията най-общо регламентират квалификацията и дейностите, които медицинските сестри изпълняват по назначение или самостоятелно, планът за грижи, изготвен на основата на оценка на потребностите на пациента, задължението на медицинската сестра да обучава болния по отношение на хранене, физическа активност, профилактика и превенция на гастроентерологичните заболявания. Особено важно е и предложението за придобиване на квалификация от медицинските сестри за извършване специфични манипулации и изследвания в гастроентерологията. Поставя се акцент върху задължителното продължаващо медицинско обучение на специалистите по здравни грижи и разделянето им в квалификационни нива. Регламентират се дейностите на старшата медицинска сестра по организацията, координацията и контрола на здравните грижи в съответната структура, обучението и развитието на персонала, осъществяващ здравни грижи, контрол на дезинфекцията, стерилизацията и управлението на болничните отпадъци.

Безопасността и качеството на здравните грижи са пряко свързани с броя и квалификацията на специалистите по здравни грижи. Липсата на достатъчно такива специалисти, както и увеличението на тежестта и интензивността на грижите изискват приемането на регулаторни механизми, които да се базират на оценка на потребностите от грижи. Планирането на броя на медицинските сестри в лечебните заведения за болнична помощ трябва да позволява достатъчни и ефективни грижи за пациентите по време на болничния престой.

През последните години тенденцията за намаляване на медицинските сестри се запазва. В същото време поради скъпото болнично лечение се намалява средния престой на пациентите в болниците, което води до повече преминали пациенти. Заедно

**БЪЛГАРСКА АСОЦИАЦИЯ НА ПРОФЕСИОНАЛИСТИТЕ
ПО ЗДРАВНИ ГРИЖИ /Б А П З Г/
BULGARIAN ASSOCIATION OF HEALTH PROFESSIONALS
IN NURSING /B A H P N/**

с това се увеличава и тежестта на заболяванията, подлежащи на хоспитализация, респективно и необходимостта от повече и по-интензивни грижи. Към проекта на медицински стандарт се предлага да има и задължително минимално изискване за брой медицински сестри.

В европейски и световен мащаб от десетилетия броят на специалистите по здравни грижи се определя от вида, сложността, спецификата и интензивността на полаганите грижи и тежестта на заболяването на пациентите, което определя обема на необходимите здравни грижи. Необходимостта от прилагане на методика за изчисляване на нуждите от персонал е препоръчана от Международен съвет на сестрите /ICN/, като е изчислено, че една медицинска сестра трябва да се грижи средно за пет болни в рамките на работното си време в стационар. За основен критерий се взема времето, необходимо за оказване на здравни грижи.

В страните от ЕС се прилагат сравнително сходни методики за изчисляване нуждата от персонал, като всичките са базирани на хронометраж на дейностите на специалистите по здравни грижи.

За окрупненото измерване на дейността на медицинските сестри е използвано приетото от Международния съвет на сестрите разделение на сестринските грижи на преки/директни/ и непреки /индиректни/.

Към преките грижи се отнасят всички грижи, които се извършват в пряк контакт на медицинската сестра с пациента /например - хранене, тоалет, превръзка, инжекция и др./. Такива са : манипулации - проби за чувствителност, инжекции, вливания, превръзки и сваляне на конци; измервания и изследвания - антропометрични, измерване на жизнени показатели, ЕКГ, вземане на материали за изследвания, съвети за хранителен и двигателен режим, консултации; комуникация с пациента и неговите близки.

Непреките грижи също са насочени към пациента, но няма директен контакт между пациента и медицинската сестра. Непреки грижи са: работа с медицинска документация - попълване на документацията на пациента, на формуляри за отчет на медицински консумативи и материали, архивиране и работа с архив и др.; работа с външни звена - планиране на изследвания, предоставяне на резултати от рентгенови изследвания, лабораторни резултати; посещения на външни звена, свързани с грижите за пациента и работната среда; други дейности - дезинфекция и стерилизация, почивки и др. прекъсвания.

**БЪЛГАРСКА АСОЦИАЦИЯ НА ПРОФЕСИОНАЛИСТИТЕ
ПО ЗДРАВНИ ГРИЖИ /Б А П З Г/
BULGARIAN ASSOCIATION OF HEALTH PROFESSIONALS
IN NURSING /B A H P N/**

Медицинските сестри в България притежават образователно квалификационна степен „Бакалавър“, което предполага високо ниво на академична подготовка. Следователно трудът на тези специалисти е висококвалифициран и трябва да бъде съответно заплатен. Това налага целесъобразното му, ефективно и ефикасно използване. В този смисъл те могат да осъществяват комуникация с пациентите и близките, специализирани и високо технологични дейности в медицинското обслужване, а за предоставяне на базовите здравни грижи (до 30%), където това е възможно може да бъдат назначени болногледачи и здравни асистенти. При ясно очертани граници на компетентността им и след обучение за придобиване на професионална квалификация по професии „Здравен асистент“ или „Болногледач“ могат да осъществяват общи грижи – хигиенни грижи, хранене, придружаване на пациента за различни изследвания, получаване на резултати, получаване на консумативи и др., както и работа с документация.

Предложеният брой на медицинските сестри спрямо броя на пациентите не се отклонява от традициите и доказано добрите практики на лечебните заведения в страната. Методиката е консултирана с главните медицински сестри на водещи лечебни заведения.

Предложението е изготвено от работна група към Националния съвет по качество на БАПЗГ.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА УС НА БАПЗГ
МИЛКА ВАСИЛЕВА**

02.03.2018 г.